

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu konanom 30. januára 1996 predbežne prerokoval podnet [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], vo veci porušenia jeho vlastníckeho práva a práva na dedenie konaním všeobecných súdov Slovenskej republiky a konaním JUDr. Juraja Kovala, komerčného právnika v Banskej Bystrici, a takto

r o z h o d o l :

Podnet [REDAKOVANÉ] na začatie konania o d m i e t a pre nepríslušnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len "ústavný súd") bolo 11. decembra 1995 doručené podanie [REDAKOVANÉ] označené ako "Ústavná sťažnosť proti rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, Krajskému a Okresnému súdu v Banskej Bystrici a proti obhajcovi JUDr. Jurajovi Kovalovi v Banskej Bystrici pre porušenie ľudských práv". Z jej obsahu vyplýva, že k porušeniu týchto práv, ktoré v ústavnej sťažnosti sťažovateľ bližšie konkretizoval citáciou ustanovení právnych predpisov i medzinárodných zmlúv, malo dôjsť v súvislosti s uplatnením reštitučných nárokov. Z obsahu citovaných ustanovení vyplýva, že sa domáhal ochrany svojho vlastníckeho práva a s tým spojeného práva na dedenie, aj keď nie vždy citoval, najmä v prípade posledne spomenutého práva, zodpovedajúce články Ústavy Slovenskej republiky i Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd dojednaného v Ríme 4. novembra 1950 (s. 2 posledný odsek podania). Jeho návrh na rozhodnutie ústavného súdu smeroval tiež k ochrane vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, na ktoré, ako tvrdil,

má dedičské právo. Pisateľ podnetu žiadal, aby ústavný súd vydal také rozhodnutie, na základe ktorého by bol vydaný majetok nielen jemu, ale aj ďalším zákonným dedičom nebohého [REDAKOVANÉ]. Ako jeden z dôvodov, ktorými odôvodnil nerešpektovanie ich práva na pokojné užívanie majetku a poskytnutia ochrany pred zbavením označeného majetku, uviedol porušenie čl. 8 Všeobecnej deklarácie základných ľudských práv označenými všeobecnými súdmi, ktoré jemu a ďalším zákonným dedičom, v rozpore s týmto článkom, neposkytli ochranu proti činom (diskriminačným zákonom), ktoré porušujú základné práva priznané ústavou alebo zákonom. K podaniu bola pripojená fotokópia rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 76/95.

Podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len "ústava") a podľa 49 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov ústavnú sťažnosť môže podať fyzická osoba, alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím ústredného orgánu štátnej správy, miestneho orgánu štátnej správy a orgánu územnej samosprávy sa porušili jej základné práva alebo slobody a ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Z uvedeného vyplýva, že ústavnú sťažnosť nemožno podať proti rozhodnutiu všeobecného súdu, pretože všeobecné súdy nie sú orgánmi štátnej správy.

Z hľadiska obsahu podania, ústavný súd ho posúdil ako podnet podaný podľa čl. 130 ods. 3 ústavy. Podľa citovaného článku ústavný súd môže začať konanie aj na podnet právnických alebo fyzických osôb, ak namietajú porušenie svojich práv. Nemožno sa však domáhať ochrany práv osôb tretích, ako je to v prípade pisateľa podnetu, ktorý namietal porušenie aj práv ďalších dedičov po [REDAKOVANÉ], pretože na uplatnenie tohto ich práva nebol nimi kvalifikovane splnomocnený.

Vychádzajúc z čl. 124 ústavy, podľa ktorého je ústavný súd nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (nie zákonnosti) ide aj v tomto prípade o poskytnutie ochrany právam upraveným v ústave, prípadne v medzinárodných zmluvách (čl. 11 ústavy). Ústavný súd zistil, že pisateľ podnetu sa domáhal v tomto smere takého rozhodnutia ústavného súdu vo veci samej, ktoré podľa ústavy patrí do právomoci všeobecných súdov. Inými slovami, domáhal sa priznania obnovenia vlastníckeho práva, k ním označeným nehnuteľnostiam, ale aj

zabezpečenia práva na prevod vlastníctva k bytu a nebytovému priestoru, hoci podmienky pre priznanie týchto práv upravujú zákony (nie ústava ani iné ústavné zákony) a rozhodujú o nich len všeobecné súdy. Prezumpcia ústavnosti zákona č. 403/1990 Zb. o zmiernení následkov niektorých majetkových krívd v znení neskorších predpisov, ktorá vyplýva z čl. 152 ústavy dáva právny základ pre realizáciu práv a povinností reštituentov v rozsahu, ktorý tento zákon upravuje. Ústavný súd je síce oprávnený posúdiť súlad tohoto zákona s ústavou, avšak len na návrh oprávnenej osoby (čl. 125 písm. a/ v spojení s čl. 130 ods. 1 písm. a/ až e/ ústavy a s 18 ods. 1 písm. a/ až e/ zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z.z.). Takýto návrh môže podať všeobecný súd v súvislosti so svojou rozhodovacou činnosťou. Oprávnenou osobou podať návrh na začatie konania o súlade právnych predpisov nie je však občan ako jednotlivec.

Pokiaľ ide o možné posúdenie rozhodnutí všeobecných súdov v konaní o podnete, je potrebné uviesť, že ústavný súd nemá právomoc ich preskúmať, pokiaľ ide o rozhodnutie vo vecisamej; teda, či právo, ktorého sa navrhovateľ domáhal, mu bolo alebo nebolo priznané. Ústavný súd nie je preto oprávnený rušiť rozhodnutia týchto súdov, ale ich ani potvrdzovať, prípadne nahrádzať rozhodnutia všeobecných súdov v občianskoprávných, alebo trestnoprávných veciach svojimi vlastnými rozhodnutiami.

Takéto konanie ústavného súdu by bolo porušením nezávislosti súdnej moci vykonávanej všeobecnými súdmi upravenej ústavou a bolo by teda v rozpore s princípom ústavnosti, najmä s ohľadom na čl. 144 ods. 1 ústavy. Z postavenia ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaní pred nimi, ktoré predchádzalo ich rozhodnutiam alebo rozhodnutiami samotnými, došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, prípadne ústavnoprocésneho princípu.

Uplatňovanie zákona v súdnom konaní, postup súdu v súlade s platným a účinným zákonom nemožno hodnotiť ako porušovanie základných ľudských práv. Za porušenie základného práva občana nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom. Ústavný súd preskúmava len porušovanie práv upravených ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a slobodách ratifikovaných Slovenskou republikou, ak

zabezpečujú väčší rozsah základných práv a slobôd. Nemôže však svojím rozhodnutím priznať vlastnícke právo k veci, ani práva k nemu sa viažúceho, čoho sa dožadoval pisateľ podnetu. V tomto prípade by ústavný súd mohol poskytnúť ochranu už existujúcemu vlastníckemu právu, ak by došlo k jeho porušeniu, t.j. ku konaniu kohokoľvek v rozpore s čl. 20 ústavy. Ústavný súd sa nezaoberá osobnou nespokojnosťou jednotlivca so súdnym rozhodnutím, resp. jeho kritickým hodnotením.

Rovnako ústavný súd nie je oprávnený rozhodovať o nadobudnutí vlastníctva k bytu a nebytovému priestoru podľa zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z.z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 151/1995 Z.z., čo mal zrejme na mysli pisateľ podnetu, keď sa domáhal takého rozhodnutia ústavného súdu, ktorým by "zabezpečil prevod z vlastníctva štátu na [REDAKOVANÉ] a spol. za podmienok zákona č. 182/1993 Z.z., a pri zohľadnení spôsobu prevodu z bytových družstiev". O týchto právach prevodu k bytom a nebytovým priestorom rozhodujú všeobecné súdy (29 citovaného zákona).

Z už uvedených dôvodov (s. 2 ods. 2 tohto rozhodnutia) nemožno podať na ústavnom súde ústavnú sťažnosť ani proti konaniu zástupcu JUDr. Juraja Kovala, komerčného právnik, ktorého si sťažovateľ, aj ďalší navrhovatelia, dobrovoľne ustanovili na konanie pred všeobecným súdom. Sťažovateľ tvrdil, že menovaný zástupca tým, že v dovolaní Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky neuviedol odporcov (konkrétne Slovenskú sporiteľňu, a.s. Bratislava, nám. SNP č. 18, Obecný úrad v Slovenskej Ľupči a Obecný úrad v Lučatíne) porušil ľudské právo jeho a ďalších zákonných dedičov po nebohom [REDAKOVANÉ]. upravené v čl. 17 ods. 1 a 2 Všeobecnej deklarácie základných ľudských práv, čl. 11 ods. 1 ústavného zákona č. 23/1991 Zb., ktorým sa uvádza Listina základných práv a slobôd a tiež v ústave (v prípade ústavy bez označenia konkrétnych ustanovení). Porušením týchto ich práv znemožnil zástupca oprávneným, podľa pisateľa podnetu, získať celý majetok po [REDAKOVANÉ] a konal v prospech odporcov (konanie bližšie necharakterizoval).

Ústavný súd z priloženej fotokópie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zistil, že ako odporcovia v druhom až štvrtom rade sú v záhlaví rozsudku uvedené práve subjekty, ktoré sťažovateľ označil ako tie, ktoré vinou

zástupcu neboli v dovolaní uvedené ako odporcovia. V tomto smere je preto namietané porušenie základného práva neopodstatnené.

S ohľadom na tieto skutočnosti ústavný súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohoto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať
opravný prostriedok.

V Košiciach 30. januára 1996

Za správnosť opísaného textu

■■■■ ■■■■

JUDr. Viera Mrázová

predsedníčka senátu